

Výukový materiál

zpracovaný v rámci operačního programu

Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Registrační číslo: CZ.1.07/1. 5.00/34.0084

Šablona: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Sada: 2 C

Číslo: VY_32_INOVACE_MYS_4ROC_11

Kormoránovití a volavkovití

Předmět: **MYSLIVOST**

Ročník: **4**

Anotace: Seznámení žáků s čeledí kormoránovití, volavkovití

Klíčová slova: Kormorán velký, volavka popelavá

Výukový zdroj: Prezentace Microsoft PowerPoint 2010

Typ interakce: Výkladová prezentace

Jazyk: Čeština

Datum: XII/2012

Autor: Ing. Petr Ťulpík

Adresa školy: Střední škola zemědělská Přerov, Osmek 47

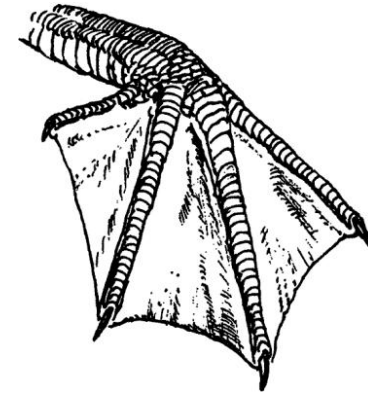
Kormoránovití

Vědecká klasifikace

Říše:	Živočichové (Animalia)
Kmen:	Strunatci (Chordata)
Podkmen:	Obratlovci (Vertebrata)
Třída:	Ptáci (Aves)
Podtřída:	Letci (Neognathae)
Řád:	Veslonozí (Pelecaniformes)
Podřád:	
Čeleď:	Kormoránovití (Phalacrocoracidae)

Řád – veslonozí (Pelecaniformes)

- ☐ vzhledově odlišné rybožravé ptáky - společný znak veslovací noha
- ☐ všechny čtyři prsty spojené plovací blanou
- ☐ ryby loví různým způsobem:
 - ☐ potápění - **kormoráni**
 - ☐ zahánění na mělčinu - **pelikáni**
 - ☐ střemhlavý útok ze vzduchu - **terejové**
 - ☐ loupení jiným ptákům - **anhingy**
- ☐ při potápění zvyšují svou hmotnost promáčením peří - musí se po lovu sušit
- ☐ v souvislosti s rybožravostí - zakrtnění jazyku
- ☐ sladkovodní i mořští ptáci, hnízdí většinou v koloniích na skalnatých pobřežích, křovinách, stromech i v rákosových porostech
- ☐ krmivá mláďata - líhnou se holá a slepá
- ☐ při krmení vkládají zobák hluboko do hrdla rodičů
- ☐ vývoj je velmi pomalý, vzletnosti dosahují teprve po více než 2 - 3 měsících

Řád se dělí do 5 čeledí:

- ☐ **faetonovití + fregatkovití + kormoránovití + terejovití + pelikánovití**

Čeled' – Kormoránovití (Phalacrocoracidae)

- ☐ středně velcí ptáci, tmavě zbarvení, s dlouhým krkem, zaokrouhleným ocasem a silným zobákem, na špičce zahnutým do ostrého háku
- ☐ dobře plavou, tělo přitom mají hluboko ponořené
- ☐ pod vodou se pohybují současnými odrazy nohou, kormidlují křídly a dlouhým ocasem
- ☐ nozdry jsou zcela zarostlé, což je ochrana před vnikáním vody do nosních dutin
- ☐ nohy posunuté na zád' těla, na souši pohyb nemotorný se vzpřímeným tělem
- ☐ rozšíření po celém světě, hnízdí většinou na skalnatých mořských pobřežích
- ☐ několik druhů žije při vnitrozemských vodách

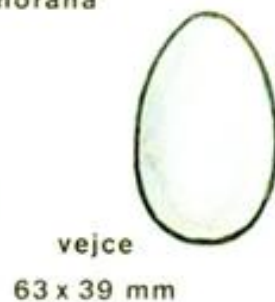
Čeled' - kormoránovití - dva rody:

- ☐ anhinga
- ☐ kormorán

Kormoránovití – Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo* L.)

pravý plovák kormorána

stopa pravého plováku kormorána

Volavkovití

Vědecká klasifikace

Říše:	Živočichové (Animalia)
Kmen:	Strunatci (Chordata)
Podkmen:	Obratlovci (Vertebrata)
Třída:	Ptáci (Aves)
Podtřída:	Letci (Neognathae)
Řád:	Brodiví (Ciconiiformes)
Podřád:	
Čeleď:	Volavkovití (Ardeidae)

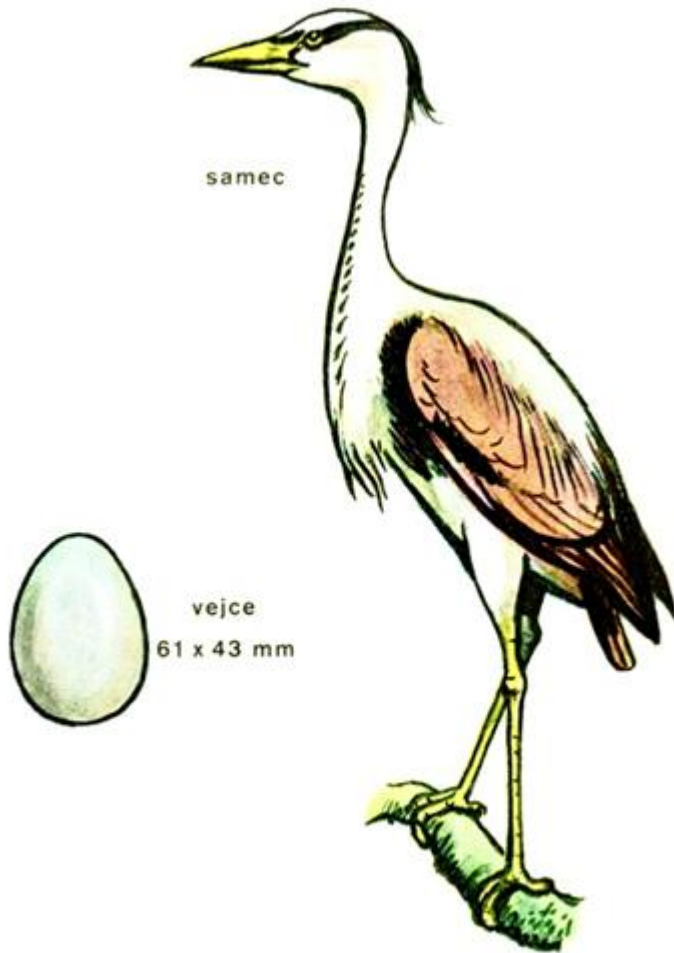
Řád – brodiví (Ciconiiformes)

- ☐ vesměs velcí ptáci s dlouhým krkem a dlouhým, různě utvářeným zobákem:
 - ☐ rybolovné formy mají silný, rovný a špičatý zobák s ostrými okraji - **čápi, volavky**
 - ☐ formy živící se korýši a červy mají štíhlý, do oblouku zahnutý zobák - **ibisi**
 - ☐ druhy vyčvachtávající potravu z bahna zobák lžícovitý - **kolpíci**
- ☐ nohy velmi dlouhé, brodivé, s palcem nasazeným ve stejné výši jako ostatní prsty
- ☐ neplavou (krátká plovací blána je jen mezi kořeny vnějšího a středního prstu), jen se brodí v mělkých vodách a v bahně
- ☐ výborně létají, hlavně plachtí
- ☐ čápi, ibisi a kolpíci drží v letu krk natažený, volavky létají s krkem esovitě prohnutým
- ☐ hnízdí v pobřežních porostech, na keřích i stromech, jednotlivě i v koloniích
- ☐ mláďata krmivá, starají se o ně oba rodiče
- ☐ loví různou živočišnou potravu
- ☐ v ČR hnízdí 10 druhů 2 čeledí

Čeled' – Volavkovití (Ardeidae)

- ☐ velcí a středně velcí štíhlí ptáci s dlouhým klínovitým zobákem, s bohatým měkkým opeřením
- ☐ kostrční mazová žláza na rozdíl od jiných brodivých zakrnělá
- ☐ v péči o peří mají důležitou roli velké podušky drobného prachu, který zasypává obrysové peří a udržuje pera v dobrém stavu
- ☐ mnohým volavkovitým narůstá v době hnízdění jako součást svatebního šatu na hlavách i jiných částech těla ozdobné peří
- ☐ u mnoha volavek umožňuje zvláštní úprava 6. krčního obratle esovité ohnutí krku, a tím i harpunování kořisti
- ☐ nehet středního prstu má obvykle na vnitřní straně hřebínek, používaný k úpravě peří
- ☐ jde o nejpočetnější čeled' brodivých
- ☐ v ČR bylo zjištěno hnízdění 8 druhů

Volavkovití – Volavka popelavá (*Ardea cinerea* L.)

Zdroje

HROMAS, Josef a kolektiv. Myslivost. Písek: Matice lesnická, 2008, ISBN 978-80-86271-00-2.

Liebl František. Myslivost v obrazech I. díl – Zoologie. Praha: Tomos, reklamní agentura Černá růže

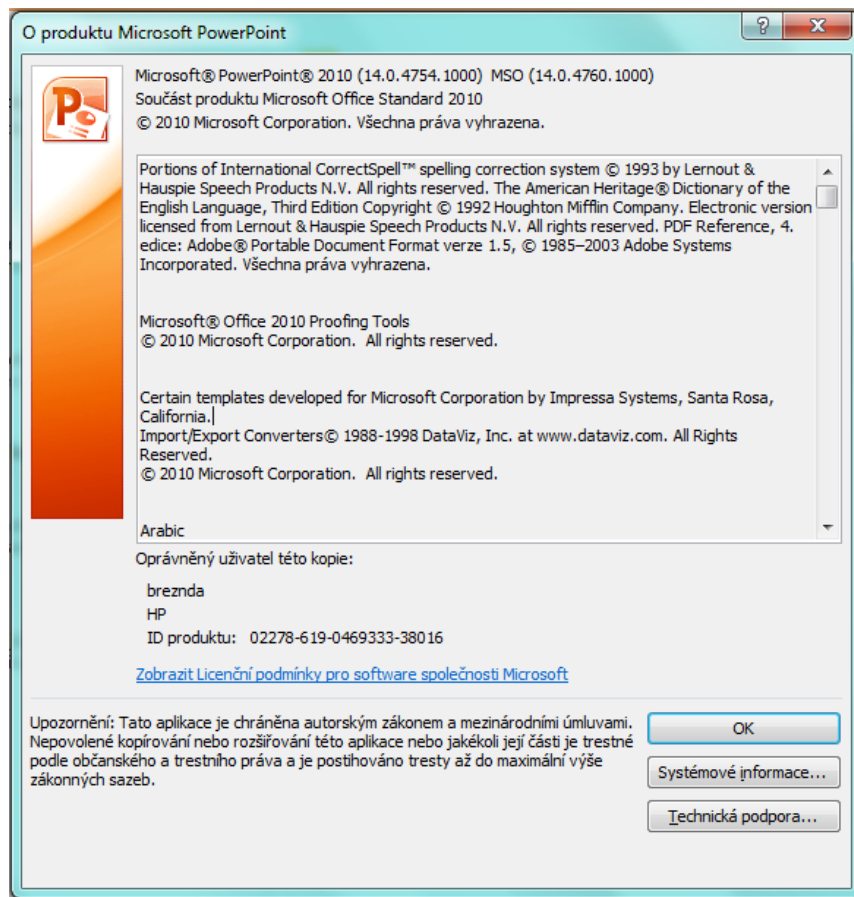
Forst Pavel a kolektiv. Myslivost. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1983

Forst Pavel a kolektiv. Myslivost. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1975

Bergl Jaroslav a kolektiv. Myslivost. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1984

Mottl Stanislav a kolektiv. Myslivecká příručka. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1970

Zdroje

**Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Petr Ťulpík.
Financováno z ESF a státního rozpočtu ČR.**